

Komentář – uvedené otázky jsou jen orientační, na zkoušce samotné samozřejmě budou (mohou být) formulovány jinak. Nicméně jiné pojmy, dotazy na osobnosti atd. než jsou uvedeny v následujícím seznamu by se neměly vyskytnout. Důležité je umět vysvětlit – „kdo, co, kdy, kde, s kým, jak, proč, zač – tj. znát i souvislosti, učivu rozumět, není třeba zaměřovat se na zbytečné detaily (přesná data, barvu bot, očí atd. :-)). Základní literaturou je *Vademecum pomocných věd historických, Slovník pro historiky a návštěvníky archivů V. Rameše, přednášky, které naleznete ve Studijních materiálech, případně se dá využít i OSN (Ottův slovník naučný), materiály z www.mravenec.cz/henry (zde pozor na věcné chyby!).* **Ke zkoušce si, prosím, rovněž doneste seznam přečtené literatury, který by měl vycházet ze zadané literatury.**

Paleografie

vznik pvh – Jean Mabillon, Ecole de chartes, MGH, Sickel a Ficker, IÖG a MIÖG, edice diplomatického materiálu (hl. CDB a CDM, FRB, RBM), psací látky, způsoby psaní, palimpsest, zkratkový systém, unciála, polounciála, raně středověká písmo, karolínská minuskula, gotická minuskula, humanistické písmo, scriptura Sancti Petri, fraktura, Codex wolfenbüttelský, Codex vyšehradský, Jindřich Zdík, definitivní konec novogotického písmo v Německu (a vůbec), transkripce a transliterace

Chronologie

definice chronologie, Isidor ze Sevilly, Beda Venerabilis, rok, měsíc, den, hodiny, začátky roku, římské datování, cisioján, gregoriánská reforma kalendáře (důraz na České země) a jeho zavádění v Evropě, indikce, epakty, konkurenty, zlaté počty, křesťanské svátky (Velikonoce, Vánoce), kvatembry, vigilie

Genealogie

definice genealogie, rozrod, vývoj, linia recta, linia transversa, probant/střen, ascendent, descendent, příbuzenství, pokrevenství, průby, dispens, ztráta předků, konvenční genealogické značky

Metrologie

definice metrologie, dolnorakouská měrná soustava (znát základní jednotky a jejich dnešní hodnoty), metrický systém, soustava SI

Diplomatika

definice diplomatika, bella diplomatica forensia a bella diplomatica litteraria, Sickel a Ficker, listina a její části, funkce listiny, Otto Posse, Antonín Boček, středověká falza, Lorenzo Valla, Jindřich Vlach, Gustav Fridrich, zemské desky (podrobně, tj. i na Moravě), dvorské desky, edice diplomatického materiálu (CDB, CDM, FRB, RBM, CIM), Státní archivní škola, Časopis archivní školy, Jindřich Šebánek, akt, akta, breve, bula, dekret, diplom, edice, edikt, falzum, formulář – formulářová sbírka, chirograf, imbreviatura, insert, instrukce, itinerář, kancelář (vývoj České Kanceláře), kancléř, katastr, koncept, konfirmace, kopiář, list, mandát, memorandum, missiv, motu proprio, notář, opis listiny, originál, mandát, plika, kancelářské poznámky, regest, příjemce, registrum, rejstřík, reskript, sekretář, suplika, titulář, transsumpt,

urbář, vidimus, vydavatel, zlistinění, pověřovací a ověřovací prostředky, vývoj listiny a postoj jednotlivých vrstev společnosti k listině, Liber diurnus, veřejný notariát, nejstarší listina na našem území, zakládací listina Kapitulky Litoměřické, městské knihy, knihy konfirmační, knihy erekční, systém archivů u nás (centrální a oblastní, archivy zvláštního významu), anály, čistopis, faksimile, falza, falzátorství, incipit, insert, josefínský katastr, tereziánský katastr, lánové rejstříky, matriky – jejich vývoj a druhy

Kodikologie

definice kodikologie, knihtisk, Alain Dain, inkunábule, skriptoria, (církevní a šlechtické) knihovny, nejstarší městská papírová kniha, kolofóny, předsádka, přideščí, glosy, Václav Hanka, Rukopis Královedvorský a Rukopis Zelenohorský, bibliofilie, bibliografie, Codex Gigas, knihovny u nás, antifonář, graduál, homiliář, evangeliář, evangelistař, misál, breviář, penitenciář, foliace, paginace, kancionál, pasionál, pontifikál, žaltář, libri ordinales

Sfragistika

definice sfragistiky, souvislost s dalšími pvh, počátky sfragistiky (stručně), August Sedláček, pečeť, typář, funkce pečeti, barvy pečetního vosku, pečetní materiál, tvary pečeti, druhy a typy pečetního obrazu, druhy připevnění pečeti, sekret, signet, mincovní pečeť, autentická pečeť, contrasigillum, exergue, avers, revers, opis, nápis, falza pečeti (falzátorství), bula, papežské pečeti (stručně), pečeti Přemyslovců (stručně), pečeti Lucemburků (stručně), šlechtické pečeti, pečeti měst, pečeti cechů, církevní pečeti

Heraldika

definice heraldiky, erb – znak, typy štítů, přílby, přílby, koruny, klenoty, točenice, příkryvadla, strážci štítů, štítonoši, hodnostní klobouky, znakový plášť a stan, obecné figury, heroldské kusy, vývoj erbu, J. Siebmacher, Bartoloměj Paprocký z Hlohov, heraldické prameny, blason, alianční znaky, heraldické barvy, kovy a kožešiny a jejich značení, erbovníky, erbovní listiny, herold, ponížení a povýšení erbu, vývoj státního znaku, Pasionál abatyše Kunhuty, městská heraldika, církevní heraldika, mluvící znak (znamení), deviza, rytířské řády a vyznamenání

Epigrafika

Ivan Hlaváček, definice epigrafiky, třídění (dělení) epigrafického materiálu, Robert Favreau, donátor, chronograf

Numizmatika

definice numizmatiky, monometalismus, bimetalismus, střížek, ražba mince, zrno, nejvýznamnější mincovny, hodnota mince, biatec, statér, duhovky, denár, brakteát, pražský groš, florén, dukát, tolar, šlechtické ražby, dlouhá mince, mincovní konsorcium a mincovní kaláda, mincovní regál, konveční měna, bankovky, státovky, bankocetle, šajny, grešle, zlatý standard, státní (rakouský) bankrot 1811, korunová měna, zlatý blok, mincmistr, hofmistr, banky, pregéř, konvertibilita, Emanuela Nohejlová – Prátová

Obecné

časopisy (SAP, AČ, ČAŠ, ČNM, ČMM, SA, StR, DA, AfD, ČČH, BMD), osobnosti pvh (Friedrich, Šebánek, Dušková, Hlaváček, Flodr, Hrubý, Boček, Krejčík aj.), edice (hlavně CDB, CDM, FRB, RBM, CIM), vlastní četba (ze seznamu), znát literaturu k jednotlivým pvh (aspoň orientačně)

Další pojmy

apelační soud, apokryf, artikul, Bible, Bible Kralická, liturgické jazyky, cúda, Česká komora, diecéze, evangelia a evangelisté, konkordance, faleristika, filigrán, holograf, katalog, inventář, signatura, konšel, purkmistr, konvolut, kvatern, rychtář, landfrýd, memorandum, miscellanea, monogram, nejvyšší zemští úředníci, parafa, patrimonium, pontifikát, postila, razura, věnná města, generálie